

Uluslararası Terörizm

İçeriği Yazan: [Bekir AYDOĞAN](#) [1] Zaman: Pzt, 08/08/2011 - 11:47

Yazar: Bekir AYDOĞAN

Terör; insanları yıldırma, sindirmek yoluyla onlara belli düşünce ve davranışları benimsetmek için zor kullanma ya da tehdit etme eylemidir. Bölgesel sonuçlarından ziyade, iki ya da daha fazla ülke arasındaki ilişkilere yön veren, küresel getirilerinin ön planda olduğu eylemlere uluslararası terörizm denmektedir.

Dünyadaki güç dengelerinin değişimi ve uluslararası ilişkilerdeki farklılaşmanın sonucu olarak, sınır savaşlarının azaldığı, artık sınır içi savaşlara geçildiği bugünlerde aynı zamanda psikolojik savaş unsuru olarak da kullanılan uluslararası terörizm; ülkelerin stratejilerinin belirlenmesinde önemli birer nitelik taşıyor hale gelmiştir. Siyasal amaçları için örgütlü, sistemli ve sürekli bir şekilde terör içerikli strateji benimseyen bu örgütler; faaliyet gösterdikleri ülkelerin mevcut siyasal sisteminde bazı değişiklikler yapmak, sistemi içeriden ve dışarıdan etkilemek için karşı mücadelede bulunurlar.

Günümüze kadar küresel terörizm birçok evreden geçmiş ve şu an ki yapısını kazanmıştır. 18.ve 19. yüzyıllarda terörist örgütlerin kendilerini meşrulaştırma aşamasında ezilenlerin despot yönetimlere karşı az bir güçle hedeflerine ulaşmasını amaçlayan argümanları vardı. Soğuk savaşın başlaması, bu savaş döneminde bazı devletlerin terör örgütlerine ihtiyaç hissetmeleri ve terörü uluslararası ilişkilerin bir pazarlık unsuru olarak kullanmaları bu argümanlardan uzaklaşıldığı ve uluslararası arenada birer çıkar çatışmasının şablonu haline getirildiğinin göstergesidir. Soğuk savaş dönemindeki uluslararası terörizmin temel özelliklerini; kapitalist bloğun sosyalizmin dünyaya yayılmasını engellemesi, doğu bloğunun ise sosyalizmi dünyaya ihraç etmek amacıyla karşı blok içinde oluşumlar yapılandırıp, terörist eylemler gerçekleştirmesi olarak görebiliriz. Aynı zamanda bu dönemki terörist örgütler "devlet destekli" terör kavramına da örnek teşkil eden bir yapının ürünüdür.

Doğu Avrupa'da 1989 ve Rusya'da 1991 yılında komünizmin çöküşünün ardından çift kutuplu dünya düzeninin son bulmasıyla kalıcı bir huzur ortamı arzulanmış; ama o dönemki iyimser hava kendi içerisinde yeni problemlerle uğraşırken, tarihler 11 Eylül 2001'i gösterdiğinde tüm dünya siyasetinin odak noktası olan New York'taki Dünya Ticaret Merkezi'ne ait ikiz kulelere yapılan kamikaze saldırısıyla uluslararası terörizm kavramı bir kez daha gündeme gelmiş ve "Yeni Dünya Düzeni"nin bu tarihten itibaren kurulmaya başlanacağı o dönemki ABD başkanlığındaki Bush yönetiminin "ya bizdensiniz ya da teröristlerden" sözüyle anlaşılmıştır. Böylelikle Sovyetler birliğinin yıkılışından sonra dünya ABD önderliğinde kendisine bir karşı taraf daha seçmiş bunun adını da "uluslararası terörizm" koymuştur.

11 Eylül sonrası Birleşik Devletler ve tüm Batılı Devletler çeşitli komplo teorileri üretmişler ve bu ürettiklerinden en çok kendileri korkmaya başlamışlardır. İlk olarak Afganistan'a 11 Eylül saldırılarının planlayıcısı olduğu iddia edilen Usame bin ladin'i yakalamak için, sonrasında da Irak'ta olduğu varsayılan Nükleer ve Biyolojik Tesisleri etkisiz hale getirmek için müdahalede bulundular. Bu savaşlar sonucunda birçok sivil ve askerin ölmesine ve tüm dünyadaki insanların hayatlarından endişe etmelerine sebep oldular.

Sonrasında ise, 11 Eylül'ün düzenleyicisi olduğu iddia edilen El Kaide Örgütü'nün yaptığı söylenen

dünya üzerinde bir dizi terörist eylemler gerçekleşmiştir. Bunlardan ön plandaki saldırıları şu şekildedir; 12 ekim 2002'de Bali/Endonezya'daki bar saldırısı, 15 Kasım 2003'de İstanbul'daki İsrail ve Neva Salom sinagoglarını hedef alan eşzamanlı intihar saldırıları, 20 Kasım 2003'te İstanbul'da İngiltere başkonsolosluğu ve HSBC Bank genel müdürlüğüne bomba yüklü kamyonetlerle düzenlenen saldırılar, 11 Mart 2004'te İspanya/Madrid'de ana istasyondaki trenlerde meydana gelen saldırılar, 7 Temmuz 2005'te Londra'da 3 metro istasyonu ve bir otobüste meydana gelen patlamalar. Tüm bunlar dünya üzerinde belirgin bir paranoya oluşturmuş ve kimi ülkelerde dinler arasında ciddi huzursuzluklar doğurmuş ve batıda Müslümanlara karşı yapılan saldırılarda artışın gözlenmesinin önde gelen sebeplerinden olmuştur.

Terörizm ihtiyaç duyduğu maddi kaynaklara daha çok yasadışı faaliyetleri ve dış yardımlar ile ulaşır. Bu gelir kaynakları şu şekilde özetlenebilir: dış yardımlar, uyuşturucu ticareti, insan kaçakçılığı, büyük çaplı soygunlar, haraçlar, zorunlu bağışlar, bağışlar, diğer her türlü kaçakçılık ve gönüllü katkılar. Özellikle 11 Eylül ve sonrasındaki eylemlerde küresel terörün engellenmesi için örgütlerin birçok ülkedeki banka hesaplarına ve çeşitli gelir kaynaklarına el konulmaya başlanmıştır.

Uluslararası terör örgütlerini yaratan ve gelişimine olanak sunan, konjonktürel, bölgesel, sınıfsal, diplomatik ve militer dinamiklerin saptanması; söz konusu örgütleri, taleplerini ve hedeflerini kavramada önemli bir bakış açısı kazandırır. Bu yönde uluslararası arenada ülkelerin kendileri ve küresel geçerliliği olan kuruluşlar belirli sıklıklarda terörist örgütler listesi hazırlar. Buna rağmen terörist örgütlerin belirlenmesinde herkesin üzerinde mutabakat kılacağı mutlak bir listeleme olası görülmez. Bunun nedeni bir tarafın terörist ilan ettiğini, diğer tarafın özgürlük savaşçısı olarak nitelemesidir. PKK ve DHKP/C nin; ABD, AB, İngiltere ve NATO'nun terörist örgütler listesinde yer almasına rağmen Rusya gibi bazı ülkelere bu listelerin dışında tutulması, HAMAS'ın ABD, AB ve İsrail'in terörist örgütler listesinde yer almasına rağmen siyasi lideri Halid Meşal'in 17 Şubat 2006 tarihinde Ankara'da cumhurbaşkanı Gül ile görüşmesi, uluslararası terörizmin Bush'un küresel terörizm ile mücadelede dilinden düşürmediği "iyilerle kötülerin savaşı" tanımını geçersiz kıldığını ve "benim teröristim - senin teröristin" ikilemini çağrıştırdığını belirtmek gerekir.

Terör örgütlerinin niteliklerinin, hedeflerinin ve yöntemlerinin belirlenmesinde bazı sınıflandırmalara gidebiliriz. Fazlaca örneklerine rastladığımız devlet teröründe terörizm; devletin otoritesini tehdit eden grup ya da hareketleri baskı altına almak veya yıldırmak için devletler tarafından da kullanılabilir. Eylül 1793-Temmuz 1794 yılları arasındaki Fransız Devrimi sonrasındaki devlet terörü Nazi Hükümeti ile yaygınlığını ve ideolojik bağlantısını artırır ve ABD'nin savaşı kazanmak için Japonya'da iki ayrı kente atom bombası atarak binlerce masum sivil öldürmesi ile doruk noktaya ulaşır. İkinci olarak radikal dini terör örgütlerini sayabiliriz. 1980 öncesi dönemde sayıları birkaç örgütle sınırlı olan radikal gruplar, İran Devrimi sonrasında tüm örgütlerin dörtte birini oluşturur hale gelmiştir ve en önde gelenlerinden birinin de El Kaide olduğu söylenmektedir. Dini referans aldıklarını söyleyen ve arzuladıkları bir dünya düzeni için eylemler düzenleyen radikal dinci terör örgütlerine Kuzey Amerika'da faaliyet gösteren ve Oklahama bombalamasından sorumlu olduğu söylenen Hristiyan Aryan Milletleri Örgütü ile İsrail'de ve işgal altındaki bölgelerde faaliyet gösteren Yahudi Savunma Ligi'ni de örnek verebiliriz.

Nihayetinde uluslararası terörizmin engellenmesi ve suçlularının yakalanıp belirli kurallar içerisinde yargılanması için hem ülkeler; hem de AB, BM gibi geçerliliği olan kuruluşlar önlemler almışlardır. Ama kalıcı çözümler için ilk önce ülkelerin terörist örgütlerin tanımlamasında kavram çatışmasını çözüp, terör örgütlerini desteklemekten vazgeçmesi gerekir.

Bekir AYDOĞAN

iletisim@PolitikaDergisi.com

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (17/04/2024 - 21:29 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/okur-makale/uluslararasi-terorizm>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/bekir-aydogan>

[2] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>